

ПРЕВЕНИРАЈТЕ ГО РАКОТ НА МАТКАТА

- Вакцинирајте се против ХПВ пред да започнете со сексуална активност
- Правете редовни гинеколошки прегледи - ПАП тест со чијашто помош се проверуваат можни промени во клетките на Вашиот цервикс, кои со тек на време може да преминат во карцином на грлото на матката.
- Практикувајте побезбеден секс - користете кондоми и избегнувајте да имате повеќе сексуални партнери за да ја намалите можноста за инфекција со ХПВ и други сексуално преносливи болести
- Не пушете
- Хранете се здраво
- Бидете физички активни

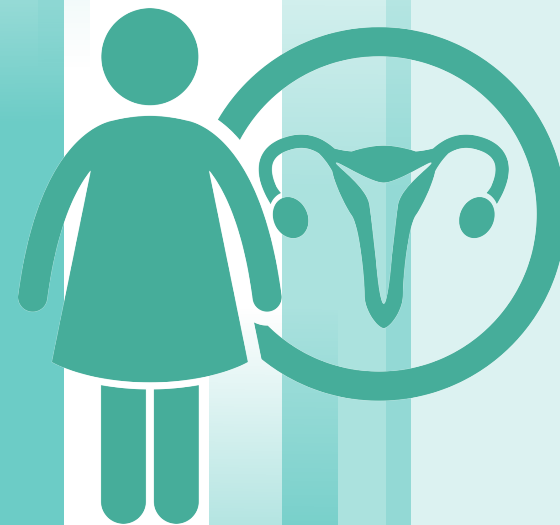

За жените на возраст од 24 до 61 година, во нашата земја е воведен организиран скрининг за превенција и рано откривање на карцином на грлото на матката, а препорачан временски интервал за изведување на скринингот е 3 години.

Вашиот избран лекар ќе Ве информира за тоа колку често треба да правите ПАП тест, меѓутоа скрининг прегледот не е доволен. Доколку вашиот ПАП тест покаже одредени абнормалности на клетките, зборувајте со лекарот за третман и понатамошно следење.

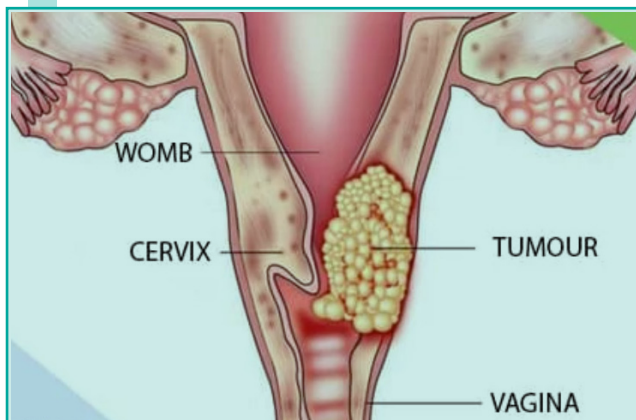
ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ПРЕВЕНЦИЈА И РАНО
ОТКРИВАЊЕ НА
**РАК НА ГРЛО
НА МАТКА**

При појава на карциномот на грлото на матката често не се забележуваат никакви знаци сè додека не е предоцна за негово лекување. Од таа причина, редовниот и навремен скрининг на грлото на матката е од голема важност, дури и кога немате никакви симптоми и се чувствувате сосема здраво.

- карциномот на грлото на матката е четврти најчест карцином помеѓу жените во светот
- речиси 600.000 нови случаи на карцином на грлото на матката се дијагностицираат секоја година
- преку 300.000 жени годишно умираат од карцином на грлото на матката
- карциномот на грлото на матката е шести по зачестеност карцином кај жените во нашата земја
- во периодот од 2012-2020 година, од карцином на грлото на матката просечно годишно починале околу 37 жени

ПРИЧИНИ ЗА ПОЈАВА НА РАК НА ГРЛОТО НА МАТКАТА

- ХПВ инфекција
- Бројни сексуални партнери
- Сексуална активност започната во рана младост (пред 16 години)
- Коинфекција со сексуално преносливи болести
- Пушење
- Намален имунитет
- Лоши социо-економски услови
- Долготрајна употреба на орални контрацептивни таблети повеќе од 5 години (ризикот се враќа во нормала по 10 години прекин на употребата)
- Паритет (број на родени бебиња) и возраст при првата бременост

Редовниот скрининг на грлото на матката и навремениот третман на преканцерозните промени може да ја спречи појавата на карцином на грлото на матката.

СИМПТОМИ

- вагинален исцедок со непријатен мирис
- абнормално вагинално крварење (помеѓу менструалните циклуси, за време или после сексуални односи, или после менопауза)
- карлична болка, болки во грбот
- траги од крв во урината, болка при мокрење, појава на запек,
- општ замор
- губење на тежината

Доколку забележите некој од наведените симптоми, дури и ако последниот резултат од скрининг на грлото на матката Ви е нормален, КОНСУЛТИРАЈТЕ СЕ СО ВАШИОТ ЛЕКАР ШТО Е МОЖНО ПОСКОРО.

